

Het Herstbijbeltje

HET KERSTBIJBELTJE

H E T
K E R S T B I J B E L T J E

DOOR

T. M. LOOMAN

Uitgave van de Nederlandsche Zondagsschool-Vereeniging

613

AMSTERDAM
F. W. EGELING
1898

Wat hier verhaald wordt, is in Zwitserland gebeurd. Dit land hebt gij denkelijk niet gezien; maar zeker er wel van gehoord: dat land met zijne hooge bergen en schoone meren. Een van die bergen kent gij ook wel, de Sint Gothard, waar de rivier de Rijn ontspringt, die na door Zwitserland en Duitschland zijn loop volbracht te hebben, ons land binnenstroomt en, in onderscheiden armen verdeeld, in de zee uitloopt.

Op zekeren dag zag men in een bergdorp eene menigte kinderen, jongens én meisjes, uit een groot gebouw komen. Het leek wel een school. Maar de kinderen liepen zoo bedaard langs den weg, wat men niet van hen gewoon is, als zij, na lang op de banken gezeten te hebben, in de vrije natuur komen. Zij kwamen wel uit een schoolgebouw; maar het was Zondag, en zij hadden de Zondagsschool bezocht. Daar was hun geleerd op den dag des Heeren geen straatrumoer te maken, stil en bedaard naar huis te gaan. Het is te hopen, dat men dit overal in het oog houdt. Wat moet men van zulke kinderen denken, die, als zij uit de Zondagsschool komen, dartel en luidruchtig het lokaal uitvliegen en zoo rumoerig de straat door hollen en draven, dat de aanschouwers zeggen: »En die kinderen komen nu uit de Zondagsschool!»? Men gunt den kinderen

gaarne vroolijkheid en opgeruimdheid; doch alles heeft zijn tijd.

Onder de naar huis gaande kinderen die alle bedaard daar heen liepen, waren twee meisjes van twaalf of dertien jaren, arm in arm heel vriendelijk en vertrouwelijk met elkander pratende.

De eene, Adèle, is uit een welgesteld gezin; men kan het aan hare nette kleeding zien, hoewel die niet opzichtig is. Zij ziet er gezond en sterk uit.

Marie daarentegen is zwakkelijk en haar gelaat is fletsch en bleek. Men begrijpt dat zij twee dingen mist, die voor het kind onmisbaar zijn: frissche lucht en goed voedsel. De vader van Marie is gestorven; de moeder, een arme waschvrouw, verdient weinig, en Alfred, de oudste broeder, twintig jaren oud, wel een goed werkman, maar is een loszinnig mensch.

Maar waar hebben die twee meisjes het zoo druk over?

»Ach, wat heeft de juffrouw op mij geknord,” zeide Marie. »Dat was mij nog nooit gebeurd.”

Het arme kind weende.

»Maar hoe kwam het dan ook, dat gij, die zoo trouw komt en zoo ijverig zijt, den tekst die ons was opgegeven om te leeren, niet kondt opzeggen?”

»Omdat ik geen Bijbel heb.”

En deze woorden werden heel zacht en op een diepbedroefden toon uitgesproken.

»Hebt gij geen Bijbel?”

»Neen; ik heb er nooit een gehad.”

Adèle sloeg de oogen wijd open, alsof zij iets onmogelijks hoorde.

»En hoe hebt gij dan anders de les kunnen leeren?”

Louise of Clémence leenden mij dan haar Bijbel voor

één of twee dagen; en nu willen zij het niet meer doen, omdat ik haar gezegd heb, dat zij onze juffrouw geplaagd hadden.”

»O gij hebt geen Bijbel!” zeide Adèle heel ernstig: »neem dezen. Ik leen hem u, totdat ik u een geheel nieuwen kan bezorgen. Mijn grootvader heeft hem mij gegeven, en dien wil ik gaarne behouden, maar ondertusschen zal ik genoeg andere in huis vinden.”

Daarna namen de twee meisjes afscheid van elkander.

Eenige minuten later sloeg Adèle hare armen om haars moeders hals en omhelsde haar hartelijk.

»O, o!” zeide Adèles moeder; »ik bemerk wel, dat gij mij iets wilt vragen.”

»Ja, lieve moeder!”

»En wat dan?”

Het kind stond een oogenblik in beraad; maar daarna zeide zij rondborstig:

»Moeder! haast is het heerlijke Kerstfeest er weer; geef mij, als 't u belieft, een mooi Bijbeltje. Dat zou mij zoo gelukkig maken.”

»Maar waarom! Dezen hebt gij van grootvader.”

»Ik heb hem aan Marie geleend,” antwoordde Adèle bedeesd; zij vreesde voor een bestraffing. »Ziet u, zij heeft nooit een Bijbel gehad. Ik zou zoo graag haar één geven!”

Nu drukte de moeder op haar beurt de dochter in hare armen.

..

Kerstfeest! Kerstfeest! Daar zijt gij weer met uwe groene boomen; daar buiten zijn het de met ijzel of sneeuw bedekte denneboomen; in de goed verwarmde kamers, denneboomen met schitterende lichten, beladen met speel-

goed, en allerlei andere geschenken, daar de kinderen veel van houden.

Kerstfeest! gij zijt de roemvolle dag, waarop over geheel de aarde de blijde boodschap van vrede en zaligheid weergalmt: »Een Kind is ons geboren; een Zoon is ons gegeven!» Ook zijt gij bij uitnemendheid het kinderfeest, het feest van geheele huisgezinnen.

Daar in het Zondagsschoolgebouw, bewondert Adèle den prachtigen kerstboom, dien de dames versierd hebben. De Zondagsschool heeft vele schoone liederen gezongen. Daarna zijn er eenige vriendelijke toespraken gehouden en zijn de kinderen ondervraagd. Nog eens weer is er gezongen. In één woord: het is een heerlijk feest. En toch Adèle zucht; zelfs parelt er een traan in hare oogen. Waarom? Ach! omdat niet ver van daar, in een vochtige en koude kamer, een meisje op een armoedig bed ziek ligt. Marie moest ook deel hebben aan het feest, maar God heeft het anders beschikt: de zware binnenkoorts, een hardnekkige hoest sloopen het lichaam van het arme kind. Wel lijdt zij niet veel, maar gaat toch naar het graf.

Van het Kerstfeest teruggekomen, vond Adèle op de tafel het gevraagde Bijbeltje. Het zag er lief uit, verguld op snede; maar vergeten wij het niet, het binnenste was nog mooier, nuttiger voor de ziel: immers de Bijbel is het Woord van God, dat alleen den zondaar tot den Heere Jezus, en door Hem tot de zaligheid kan leiden.

»O, dank, dank, moederlief!» riep Adèle uit, onderwijl zij hare moeder omhelsde; »ik dacht niet zulk een mooi Bijbeltje te vinden. Wat zal dat Marie genoeg doen! Mag ik haar nu nog dat Bijbeltje brengen? Het is nog niet laat.»

»Ja, mijn kind! maar ik ga met u; we zullen ook wat thee,

suiker en eenige benooidgheden voor uwe vriendin medenemen.”

Zij gingen in de duisternis heen, maar men zou gezegd hebben, dat de Bijbel in de mand als een lichtstraal blonk.

Het was een feest voor drie zielen, ook een blij en schoon Kerstfeest vooral voor de kleine zieke. Zij drukte het Bijbeltje aan haar hart, en liet het elfde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes voorlezen. Daarop viel zij in slaap.

Zoo was de intrede van den Kerstbijbel in het huisgezin van Marie.

..

De winter van 1870 op 1871 was zeer streng. De maand Januari was buitengewoon koud. Het vroom hard. Er werd een geweldige oorlog gevoerd tusschen Duitschers en Franschen. De Zwitsers waren in dien oorlog niet betrokken, maar zij moesten hunne grenzen bewaken. Alfred, de broeder van de lijdende Marie, moest met zijn bataillon uittrekken.

O, welk een droevig afscheid nam hij van zijne lieve, bijna stervende zuster! De jonkman met zijne gebreken had toch een gevoelig hart; hij hield heel veel van »zijne kleine Marie”, zooals hij haar noemde, — misschien juist omdat zij zoo zwak en hij zoo kloek en sterk was.

»Broer”, zeide zij tot hem op het oogenblik van vertrekken, »broer! gij houdt niet veel van den Bijbel; de menschen, onder welke gij nu moet leven, zijn onverschillig, maar luister naar de laatste woorden van uwe kleine Marie.”

Een hoestbui belette haar voort te gaan; na eenige minuten ging zij voort:

»Til het oorkussen op, neem mijn geliefd Kerstbijbeltje en neem het mee; het zal u geluk aanbrengen. Ik heb het niet meer noodig, want ik ben te zwak en Adèle komt elken dag mij voorlezen.”

Alfred vond geen woord meer; hij deed wat Marie verlangde, stopte het boekje op zijn borst weg; maar dikke tranen biggelden over de wangen van den soldaat.

Eindelijk na een oogenblik zwijgens, zeide hij:

»Kleine Marie! deze Bijbel zal als een aandenken aan u op mijn hart blijven; ik zal hem er nooit van daan nemen dan om er in te lezen. Dag, lieve kleine!»

»Neen, broer, tot weerziens hierboven.»

Zij omhelsden elkander en de jongman ging heen.

Weet gij wel, lezer, wat een voorpost op de uiterste grens van Zwitserland toen was, daar de soldaat de wacht moest houden? Eerst is daar de sneeuw, dan de ijzige koude, vervolgens op korten afstand de Fransche en Duitse tirailleurs, die gewerschoten wisselen. In de verte rolt de echo van het kanongedonder, en de Zwitsersche schildwacht moet waken, en met een oplettend oog de bewegingen van den strijd nagaan. Alfred staat daar op wacht. Heeft hij den kleinen Kerstbijbel geopend! Ja, maar in de wachtkamer; op het oogenblik heeft hij wat anders te doen: op wacht staan en door onophoudelijk heen en weer te loopen, zoo mogelijk zich verwarmen.

Eindelijk worden de schildwachten afgelost. Eindelijk zeg ik; want dat roept een op post staand soldaat zeker wel uit. Toen Alfred in de wachtkamer teruggekeerd was, ging hij in zijn Bijbeltje lezen, niet uit godsdienstige begeerte, maar dat doet hem denken aan zijn dorp, zijne familie, eene moeder, een zieke zuster. Er steekt een hart onder den uniform van een soldaat, als hij niet geroepen is om bloed te vergieten, brand te stichten of te verwoesten. O, als er brieven komen, hoe blijde wordt de briefdrager ontvangen! Wat al vreugdekreten, maar ook wat al teleurstellingen!

»En voor mij! voor mij! Is er dan niets voor mij!»

Want een brief vertelt den soldaat lichtelijk iets van de moeder, van eene echtgenoot, van de kinderen en van nog andere dingen. Alfred heeft een brief in de hand. Doch hij kan dezen niet gaan lezen. De schildwacht is niet talrijk, de strijd komt hoe langer hoe naderbij de grens, hij moet weer op wacht,

O, wat duurde het nu lang, eer hij werd afgelost, want zoo een brief brandt als het ware in den zak van den soldaat. Toch moest hij geduld oefenen.

Plotseling trof een verdwaalde kogel de borst van Alfred, doorboorde den brief en bleef steken in de eerste bladen van het Bijbeltje. De jongman lachte er slechts om; maar toen hij weer afgelost was en in de kazerne aangekomen, opende hij den brief en werd zeer bleek. Zijne kameraden kwamen om hem heen.

»Mijne zuster is gestorven!» riep hij met een ongewone stem uit, en zette zich toen op zijn stroommatras neder.

Men trachtte hem te troosten, maar hij snikte zonder een woord te uiten. Lang duurde dit. Eindelijk hief hij het hoofd op en hield het tusschen zijne beide handen, de ellebogen op de knieën rustende.

»Vrienden,» zeide hij, »laat mij alleen met God.»

Eenigen hunner glimlachten, maar de sergeant zeide tot allen:

»Kameraden, men lacht niet, als men iemand in droefenis ziet. Weet wel, dat wanneer ons een ongeluk treft, er niets beters is dan met zijn God alleen te zijn.»

..

Eenige jaren zijn sedert over het hoofd van onze vrienden heengegaan, en droefenis is in het huisgezin van Adèle

ingetreden. De vader loopt met een koortsachtigen stap de kamer op en neer, en hij schreit; de moeder en Adèle, die bij het venster zitten, snikken luide.

Wat is er dan toch in dit zoo vreedzaam en gezegend gezin gebeurd? Wij zien in huis enkel droefenis. Een sterfgeval heeft al die zielen gebroken, denkt gij wellicht; Henri, de broeder van Adèle, is misschien plotseling gestorven. Maar neen, niemand is in rouwgewaad gehuld en toch allen weenen. Alleen Henri is daar niet meer.

Daar bij het station loopt hij heen en weer, wachtende op den trein, die hem moet wegvoeren. Het alle dag werken en het vaderlijk gezag zat geworden, somwijlen norsch, heeft hij dienst genomen in het vreemden-legioen en gaat naar Afrika.

Allen in het gezin weenen, en hij loopt daar met droge oogden en een opgestoken hoofd; maar vrij wat vreemde gedachten gaan door zijne hersenen heen. Hij denkt aan zijne moeder, aan zijne lieve, jonge zuster, aan zijn vader ook, en hij siddert bij de gedachte aan het onbekende.

»Vooruit!» zegt hij tot zichzelf. »Ik moet vooruit.»

Maar daar komt een man, die ouder is dan hij, hem de hand schudden. Het is Alfred, de broer van Marie. Beiden hadden zij in hetzelfde kantoor gewerkt en zijn innige vrienden, in weerwil dat zij het niet in alles met elkander eens zijn.

»Dank je wel, dat jij gekomen zijt,» sprak Henri tot hem, terwijl hij de hand van zijn vriend schudde. »Iedereen weent, en mijn familie laat mij alleen vertrekken! Ik dank je wel, Alfred.»

»Hoor eens, Henri, ik heb u een schuld af te doen. Gij ziet dit Bijbeltje, met een gat er in door een kogel. Dat Bijbeltje heeft mij het leven gered; maar meer nog,

het heeft mijne ziel en mijn geweten wakker geschud. Ik zou het nooit van mij weggedaan hebben, want het komt van mijne zuster, en eigenlijk behoort dit boek zoo goed aan uwe familie als aan mij. Het heeft mij gelukkig gemaakt en ook u zal het gelukkig maken."

Henri scheen een oogenblik na te denken.

»De Bijbel!" zeide hij; »men heeft er mij van kindsbeen af mee lastig gevallen; maar komaan, wij zullen zien. Het zal een gedachtenis zijn van u en van mijne zuster."

En de stoomfluit maakte aan het gesprek een einde.

*
**

In het Militairen-Hospitaal van eene kleine stad in Algerije ligt sinds eenige weken een soldaat ziek. Hij is bij volle kennis, hij spreekt zelfs nog; maar zijne ingevallen wangen, zijne glazige oogen teekenen zijn naderende dood. Als een trouw soldaat in het vreemdenleger, denkt hij voor het laatst nog eens aan het kleine Zwitsersche dorp waar hij geboren is, aan zijne moeder en aan zijne vroegere vrienden. De priester is hem komen bezoeken; die wenschte hem naar Roomsch gebruik te hooren biechten. De zieke heeft dit afgewezen, verklarende dat hij Protestant is, en als Protestant wenscht te sterven. Één ding slechts wekt hem uit zijn gewone gevoelloosheid op; dat is wanneer zijn beste vriend met het Kerstbijbeltje komt, om hem daaruit eenige der vertroostende beloften van den Heere Jezus voor te lezen.

Nu daar is Henri weer bij het bed van zijn wapenbroeder. Hij leest het 11de hoofdstuk van Johannes, juist het zelfde wat de kleine Marie, toen zij voor de eerste maal het boek opende, wenschte haar te hooren voorlezen,

Henri's gelaat scheen als verlevendigd, en hij kon nog eens tot zichzelf zeggen, dat zijn vroegere ongeloofvigheid een ellendige en troosteloze steun is, als de dood nabij is.

Des nachts kwam de dood.

Des ochtends te tien uur liet de kapitein van de compagnie Henri roepen.

»Van middag zullen de laatste plichten en de laatste eer aan uwen kameraad naar den regel bewezen worden; gij zijt een landsman van hem en Protestant, geloof ik. De priester weigert de godsdienstige plechtigheid bij de begrafenis te leiden; en ik ben er voor, dat die op de een of andere wijze geschiede. Het militaire voorschrift zal opgevolgd worden; maar van mij, die Roomsch ben, zal niet gezegd worden, dat ik een dapper soldaat van mijne compagnie als een hond heb laten begraven. Gij zijt Protestant?» zeide hij haastig, om niet door de ontroering, die hem beving, overmand te worden.

»Ja, kapitein!»

»Zoudt gij aan den rand van het graf een kleine godsdiensoefening kunnen houden; ik weet niet hoe, maar zooals gij wilt?»

»Kapitein, ik zal het ondernemen, ofschoon ik dat nog nooit gedaan heb. God zal mij helpen.»

»Goed! De compagnie zal om drie uur vergaderd zijn.»

Henri keerde zich om en ging heel verlegen heen. Hij had den Bijbel leeren liefhebben; hij waardeerde dien wezenlijk, maar in een godsdienstoefening voor te gaan, dat was heel iets anders.

Het sloeg drie uur, de lijkstoet zette zich in beweging, en aan den rand van de geopende groeve, nam Henri, diep bewogen en ontroerd, zijn Bijbeltje, en sloeg zonder opzet het 4e hoofdstuk van den eersten Brief van Paulus

aan de Thessalonicensen op. Met een bevende stem las hij de laatste verzen: »Broeders, ik wil niet, dat gij onwetende zijt van degenen die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt, gelijk als de anderen, die geen hoop hebben. Want indien wij gelooven, dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzoo zal ook God degenen, die ontslapen zijn in Jezus, wederbrengen met Hem. Want dat zeggen wij u door het woord des Heeren, dat wij, die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen voorkomen degenen, die ontslapen zijn. Want de Heere zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuine Gods nederdalen van den hemel, en die in Christus ontslapen zijn, zullen eerst opstaan, daarna wij die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere te gemoet in de lucht; en alzoo zullen wij altijd met den Heere wezen. Zoo dan vertroost elkander met deze woorden!»

Dit gelezen hebbende, durfde hij geen gebed te doen, of een redevoering te houden; eenvoudig sprak hij eerbiedig het gebed uit, dat de Heere Jezus ons geleerd heeft.

..

De verloren zoon Henri, door zijn vader van den dienst vrijgekocht, is weer in zijn geboortedorp en het Kerstbijbeltje prijkt op de beste tafel in de mooiste kamer. Het is een weinig doorboord, het verguldsel is bijna geheel afgesleten en men ziet dat het boekskén in kazernes en op slagvelden is geweest. Maar — het Kerstbijbeltje heeft zijne geschiedenis gehad, en wat meer zegt, het heeft vele zielen goed gedaan.
